

עומר יעבץ, עו"ד

חבר מועצת מחוז תל-אביב

רחוב בצלאל 10, קומה ב' ת.ד. 3452 רמת גן מיקוד 52136

טל (רב קווי): 03-5758482 פקס: 03-5759601

תאריך: 12/11/2005
נומרטור: 64506-211105
ע"ר: 58-005272-8

בפקס/בדואר רשום

בלא לפגוע בזכויות

לכבוד:
ארגון נכי צה"ל
הוועד הארצי

לידי: יצחק הומינר, עו"ד, יו"ר הוועד הארצי, ארגון נכי צה"ל
בני ברית 1 ירושלים 95146

הנדון: ריכוז ממצאים ביחס לניהול לא תקין של ארגון נכי צה"ל

ח.ג.

1. כידוע לך לאחרונה פורסמו מספר דוחות חמורים ביחס להתנהלותו של ארגון נכי צה"ל, אשר בראש הוועד המנהל שלו (הוועד הארצי) אתה עומד; מדובר על דוח מבקר המדינה 56א', דוח רו"ח אייזק ממשרד רשם העמותות הממליץ **בסופו של הדו"ח להסיר לארגון נכי צה"ל אישור ניהול תקין (*, **)**.
2. דוחות קשים אלה, אשר פורסמו ברבים, באים בעקבות דוחות של מבקר העמותה, ובמיוחד דוח מבקר הפנימי מהשנים 2001-2002, אשר פורסם בשנת 2003, ומעלה אי סדרים חמורים ביותר, אשר כפי שניתן לראות להלן לא תוקנו ולא זכו לטיפול.
3. לדוחות אלה הצטרף בשנת 2005, דו"ח קשה של מבקר הפנים של הארגון, על תפקודו של המחוז הגדול ביותר של ארגון נכי צה"ל, מחוז תל-אביב המונה 20,000 חברים לערך, אשר ציין חוסר תפקוד של מחוז תל-אביב והעומדים בראשו, עקב מינוי עובדים בלתי מיומנים, מינויים פוליטיים, רשלנות והזנחה, אי טיפול הולם בחברי הארגון ועוד אי סדרים חמורים ביותר;
4. במכתב להלן, אבקש להעלות נקודות פרטניות בהתייחסות לדוחות הנזכרים לעיל ולתגובות הגופים המבוקרים; אבקשך להעביר פנייתי זו, לחברי הוועד הארצי האחראים להתנהלות העמותה להתייחסות, על מנת לאור האמור לעיל, אני סבור כי על אדוני יו"ר הוועד המנהל, לדאוג לזימון ועידה ארצית שלא מן המניין בהתאם לסעיף 14ז' לתקנון, לדווח להם על מכתב זה ועל ממצאי הדוחות המצורפים לו, ולבחון האם יש מקום לאור ממצאי הדוחות החמורים בהמשך כהונתו של יו"ר הארגון המכהן ו/או בצעדים הנדרשים לתיקון מידי של המעוות.
5. יש לפנות מיידית לחברי הוועד המנהל של העמותה (הוועד הארצי), להעביר החומר המצורף לידיהם, על מנת שידונו בדוחות הנזכרים במכתב זה, ויפעלו

מיידית לתיקון המעוות, תוך השבת המנהל התקין על פי חובתם בהתאם לסעיף 15 לתקנון העמותה, על מנת שיתנו דעתם באופן דחוף לפתרונות נדרשים לשם מניעת נזק נוסף לעמותה על הנזק הציבורי והתפעולי והתפקודי שכבר נגרם לעמותה.

6. כפי שציינתי בפניך לעיל, ארגון נכי צה"ל, מחויב ככל עמותה ביישום וביצוע של המלצות מבקר הפנים של העמותה, הדבר מחויב על פי חוק ועל פי הנחיות לניהול תקין של רשם העמותות.

7. יצוין כי הועד הארצי של ארגון נכי צה"ל הינו הועד המנהל של העמותה והוא שחייב על פי דין באחריות אישית להתנהלותה התקינה של העמותה.

8. אקדים ואומר כי לטעמו של מבקר המדינה ורשם העמותות, ארגון נכי צה"ל הינו גוף מבוקר דו-מהותי החייב בקיום נורמות המשפט הציבורי במדינת ישראל (ראה עמודים 275-276 לדוח מבקר המדינה); בכך קובע מבקר המדינה נורמה משפטית.

9. תפיסה זאת מתחזקת נוכח העובדה שהארגון עונה על כל הקריטריונים שנקבעו בפסיקה לשם היותו גוף דו מהותי. כך לדוגמא:

9.1. לארגון יש מעמד מונופוליסטי בקרב נכי צה"ל. אין כל גוף אחר המייצג את נכי צה"ל (כאמור וכקבוע במפורש בחוק הנכים [תגמולים ושיקום] התשי"ט – 1959 (להלן – "חוק הנכים") ובתקנון הארגון). בהתאם לסעיף 5 (א) לתקנון הארגון "חברי העמותה יהיו כל החברים הרשומים ברשימת נכי צה"ל של אגף השיקום/משהב"ט בתנאי שהתקבלו כחברים בעמותה ע"פ הכללים הקבועים בסעיף 6 להלן"; סעיף 6' לתקנון הארגון קובע במפורש כי: "המתקבל כחבר בעמותה לא יהיה חבר, במשך כל זמן חברותו בעמותה, בכל עמותה או גוף אחר שמטרותיו או פעילויותיו זהות או דומות, בכל צורה שהיא, למטרות העמותה או לפעילויותיה ולא יקים, ייסד, ישתתף או יסייע בהקמת עמותה או גוף כאמור."

9.2. עוד, סעיף 14 לחוק הנכים קובע כי אסור לנכה להעביר את זכותו לתגמול, או לתיתו בערבות, או לשעבדו כל שיעבוד שהוא. זכות הנכה לתגמול על פי חוק הנכים הינה זכות אישית משום כך מגביל החוק, בסעיף זה ובסעיף 15 לחוק, את עבירותה של הזכות. יחד עם זאת קובע סעיף 14 כי על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי קצין תגמולים לנכות מן התגמול של נכה דמי-חברות לטובת ארגון, שהוכרז על-ידי שר הביטחון כארגון יציג של נכים, ותשלומים לקרן לעזרה הדדית של אותו ארגון ודמי-השתתפות בביטוח-חיים הדדי שסידר הארגון.

9.3. ארגון נכי צה"ל הוכרז על ידי שר הביטחון כארגון נכים יציג, ובפועל נעשית ההורדה של דמי החבר בארגון מתגמולו של הנכה, על ידי משרד הביטחון עצמו באמצעות קיזוז התגמול המגיע לנכה ובכך ניתן לארגון נכי צה"ל מעמד חוקי מונופוליסטי.

9.4. התלות של נכי צה"ל בארגון הינה מוחלטת, הארגון הינו הגוף היחיד המוסמך לאגדם בעמותה אחת, לשמור על זכויותיהם, לייצגם בפני הרשויות מוסד או גוף כלשהו, ללוות אותם בשיקומם, לטפל ברווחתם של הנכים (סעיף 3 לתקנון העמותה), כך לדוגמא, בכדי לעשות שימוש במתקני הארגון בתי ה"לוחם" ברחבי הארץ המשמשים כמרכזי ספורט שיקום וחברה, מוטלת על הנכה חובה להיות חבר הארגון וליטול על עצמו עולו של התקנון על כל תניותיו.

9.5. לכך יש להוסיף את הכרת הארגון כמוסד ציבורי על ידי אגף מס הכנסה לעניין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, וכמוסד ציבורי לפי סעיף 61 לחוק מס שבח מקרקעין; כן הוכר בית הלוחם כמוסד ציבורי לעניין פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות (מסירת מידע או ידיעות מאת גופים ציבוריים).

10. נהיר לאור האמור כי ארגון נכי צה"ל הינו גוף דו-מהותי, המחויב בקיום המלצות מבקר המדינה, ובקיום, ממצאי המבקר הפנימי אותן אימץ, וקיום על פי חוק של ממצאי מבקר רשם העמותות.

11. אי ביצוע ממצאי מעקב מבקר פנימי:

11.1. מבקר הפנים של העמותה פרסם מספר דוחות ואלה בתורם אומצו על ידי מוסדות הארגון אולם לא בוצעו ואף נמסר דוח לא נכון למוסדות הארגון.

11.2. אומר מבקר המדינה בדו"ח שנתי 56' על עניין זה דברים חמורים ביותר על תרבות הדיווח והביצוע (עמוד 283-282): "תקנון הביקורת הפנימית של ארגון נכי צה"ל וקרן נכי צה"ל (להלן - תקנון הביקורת הפנימית), שהוא נספח לתקנון הארגון, קובע, כי בארגון ובקרן תקום ביקורת פנימית על ידי מבקר פנימי. עוד נקבע, כי אם העלתה הביקורת הפנימית ליקויים או הפרות של החלטות מוסמכות, הפוגעים בחיסכון וביעילות או בטוהר המידות, ימסור המבקר לגורם המבוקר את ממצאי הביקורת ואת דרישותיו לתיקון הליקויים, ויביא זאת לידיעת יו"ר הארגון. בנוסף לכך, מתמנית בארגון ועדת ביקורת, שתפקידה, בין השאר, לעקוב אחר תכנית העבודה של המבקר וביצועה; לקבל את דוחות המבקר ולדון בהם בתוך מועד סביר; ולהגיש לוועידה הארצית את המלצותיה לתיקון דרכי פעולת הארגון בעקבות דוחות המבקר".

11.3. באוקטובר 2002 פרסם המבקר הפנימי דוח ביקורת, אשר עסק בפעילות הארגון בשנים 2001 ו-2002. באותו חודש דנה ועדת הביקורת בדוח זה והחליטה, כי היא "רואה בחומרה רבה את ממצאי הדוח, במיוחד אלה הנוגעים לחריגות חוזרות ונשנות מסדרי מינהל תקינים ומאמות מידה ציבוריות ראויות". ועדת הביקורת מאמצת את דוח המבקר ככתבו וכלשונו, ודורשת מהגופים ומהמוסדות המתאימים לתת שימת לב ראויה לממצאי הדוח ולמסקנותיו ולפעול ליישום מידי, ללא כחל ושרק, של כל המלצות המבקר "בלוח זמנים מוגדר ניתן למעקב רציף". בדצמבר 2002 אימצה הוועידה הארצית ה-70 של הארגון פה אחד את דוח המבקר לשנים 2001-2002, והסמיכה את הוועד הארצי ואת ועדת הביקורת לעקוב אחר תיקון האמור בדוח בתוך כשמונה חודשים.

11.4. בינואר 2004 פרסם המבקר הפנימי דוח מעקב על ממצאי הביקורת, שהועלו בדוח לשנים 2001-2002. בפברואר 2004 דנה ועדת הביקורת בדוח המעקב, והחליטה לאמצו ככתבו וכלשונו. הוועדה ציינה באותו מועד את "טיפולם החיובי של מרכז הארגון והעומד בראשו לתיקון הליקויים בחלק נכבד של ההערות, כפי שהופיעו בדוח המבקר לשנים 2001-2002". למול קביעה זו, משרד מבקר המדינה מעיר, כי מן הדוח עולה, **שליקויים רבים בתחומים מרכזיים, שעליהם הצביע המבקר בדוח הקודם, לא תוקנו. כך, לדוגמה, כמעט כל הליקויים, שצוינו בפרקים שעסקו בבית קיי ובקרן, לא תוקנו כלל. יתר על כן, עד למועד סיום הביקורת (דצמבר 2004), לא קיים הארגון תהליך ניהולי שיטתי ומסודר ליישום המלצות המבקר הפנימי, לרבות קביעת לוחות זמנים לביצוע ודרכי מעקב ובקרה אחר ההחלטות. כתוצאה מכך, רבים מהליקויים שפורטו בדוחות הביקורת הפנימית לא טופלו בפועל. זאת, על אף שהמוסדות הנבחרים של הארגון, הוועידה הארצית והוועד הארצי אימצו את הדוחות ככתבם וכלשונם. יש לציין, כי תקנון הביקורת הפנימית אינו קובע כל אמצעי לפיקוח**

ולבקרה על יישום המלצות הדוחות, וזאת גם במקרים שבהם הן אומצו במלואן על ידי המוסדות המוסמכים של הארגון.

11.5. משרד מבקר המדינה מעיר, כי "מן הראוי, שהארגון יערוך תיקון בתקנון הביקורת הפנימית, וימסד בו נוהל לפיקוח ובקרה על תיקון הליקויים שעלו בדוחות הביקורת בארגון".

11.6. דברים חד משמעתיים אלו של מבקר המדינה חמורים ביותר, ומשקפים היטב את כל תרבות הניהול ודווח הבלתי אמין הכללית והטיח במוסדות הארגון.

12. הניהול הכספי הכולל:

12.1. בדו"ח מבקר ארגון נכי צהל 2000-2001 נקבעו מסקנות וממצאים חמורים ביותר בכל תחומי הניהול הכספי והניהול הכולל. רוב הממצאים לא תוקנו כפי שנאמר בדו"ח מבקר המדינה 56א' מאוגוסט 2005, ודו"ח רואה החשבון איזק מטעם רשם העמותות, כמפורט לפי הנושאים בהמשך:

12.1.1. חלוקת שלל פוליטי, מינוי עובדים בכירים ללא מכרז. אין חווי עבודה ואם יש נעשו לא לפי נוהלי העמותה.

12.1.2. בדו"ח מבקר הארגון 2002-2000 נאמר, מנהל בית הלוחם לאחר הבחירות ללא מכרז מינוי פוליטי הבטחת בחירות ללא מכרז האיש נכשל בתפקידו. מונה בניגוד לנוהלי הארגון.

12.1.3. הטיפול בחווי העבודה של העובדים הבכירים רשלני מעוות ולא עקבי.

12.2. להלן עניינים שנבחנו ונמצאו בהם ליקויים, עיוותים וסטייה ממנהל תקין:

12.3. מינוי בעלי תפקידים:

12.3.1. אומר מבקר המדינה (עמוד 278): "בשירות הציבורי נהוגה שיטת מכרזים לאיוש משרות, באופן שמאפשר תהליך תחרותי שוויוני ומתן הזדמנות שווה לציבור, שמטרתו להביא לבחירה הוגנת ואובייקטיבית בעובד הטוב מבין המתמודדים. דרך זו אומצה בידי מספר גופים מעין ציבוריים. לדוגמה, האגודה למען החייל החליטה לפני מספר שנים לפעול בנושא קבלת עובדים בהתאם לנוהל בשירות הציבורי המחייב לקיים מכרז פנימי ולאחריו מכרז חיצוני לצורך איוש משרות. התקנון וקובץ ההוראות הכלליות לבתי הלוחם של הארגון אינם מעגנים את הצורך בעריכת מכרז לאיוש משרות".

12.3.2. ממשיך המבקר וקובע כי: "בשנים 2001-2004 מונו מספר בעלי תפקידים בכירים בארגון ללא מכרז, ובהם מנהל בית הלוחם בתל-אביב, מנהלי אגפים ומנכ"ל. לעומת זאת, מספר בעלי תפקידים בכירים אחרים בארגון מונו לתפקידם בדרך של עריכת מכרז: לדוגמה, מנהלת בית הלוחם בירושלים, שמונתה בשנת 2001, ומנהל בית הלוחם בחיפה, שמונה בשנת 2003. בביקורת לא נמצא תיעוד המצביע על כך, שהארגון קיבל החלטה על סמך דיונים מסודרים לקביעת המשרות, שראוי לקיים לגביהן מכרז, ואלו, שאין לקיים לגביהן מכרז".

12.3.3. משרד מבקר המדינה מעיר, כי מינוי חלק מבעלי התפקידים הבכירים בארגון ללא מכרז עלול לפגוע באפשרות לבחור את

המתאימים ביותר לתפקידיהם, וכן עלול ליצור, ולו למראית עין, חשש, כי מינוי הבכירים בארגון נעשה בחוסר שוויוניות. מן הראוי, כי הארגון יגבש מדיניות אחידה לגבי עריכת מכרזים לצורך מינוי בעלי תפקידים בכירים.

12.3.4. ובכן מתברר כי הארגון התעלם מדו"ח מבקר הארגון 2000-2000 למרות שלכאורה אימץ אותו והמשיך בדרכו הקלוקלת.

12.3.5. אומר חוקר רשם העמותות רו"ח אייזק בדו"ח החקירה (ראה עמוד 26 לדו"ח) לעניין זה:

- לא הוצגו בפני החוקר פרוטוקולים של הוועד הארצי בדבר מינוי מספר עובדים בכירים (העובדים שלמה פלד, אילן אגוזי, גולדשמיט ונחום גמדי).
- ובעמוד 34 אומר החוקר רו"ח אייזק לעניין זה כי מנכ"ל הארגון חתם על חוזה העבודה של העובדים הבכירים לבדו, בניגוד מוחלט לנהלים של הארגון, תוך הפרה של התקנון.

12.4. החלטות בנושאי שכר עובדים:

12.4.1. בדו"ח מבקר ארגון נכי צהל משנת 2001-2000 עולים ליקויים בנושא קביעת שכר עובדים; כל קובע המבקר הפנימי כי מנכ"ל הארגון החליט שרירותית החלטות בנושאי שכר עובדים תוך עקיפת מוסדות הארגון ופריצת התקציב המאושר בניגוד להנחיה מפורשת של הוועד הארצי.

12.4.2. עניין זה זכה להתייחסות מבקר המדינה, הקובע בדו"ח שלו מאוגוסט 2005 לעניין זה:

12.4.3. ג. תשלומים בדיעבד לעובדים - בביקורת עלה, כי במספר מקרים שילם הארגון באישור הוועד הארצי משכורות ותוספות שכר בדיעבד לעובדים אשר ביצעו עבודה מסוימת או פרויקט מיוחד החורג מהגדרות תפקידם, בלא שתנאי ההעסקה החריגה תוכננו וסוכמו מראש על ידי הנהלת הארגון ואושרו על ידי הוועד הארצי. במקרים מסוימים אישר הוועד הארצי את התשלומים כשנתיים לאחר שהעבודה הסתיימה.

12.4.4. בעניין זה מעיר משרד מבקר המדינה, כי בוצע תשלום רטרואקטיבי של תוספות שכר לאחר שעובדים ביצעו מטלות, בלא שהנושא נקבע ואושר מראש בצורה מסודרת, הינו בניגוד לכללי המינהל התקין. יתר על כן, פעולות מסוג זה פוגמות ביכולת הגורמים המוסמכים לפקח ולבקר בצורה אפקטיבית את פעילות הארגון. אי-קבלת אישור מהגורם המוסמך במועד לצורך מתן תוספות השכר, והבאת העניין בפני הוועד הארצי רק בדיעבד, מעמיד את הוועד הארצי בפני עובדות מוגמרות ומונע ממנו לקבל טרם מעשה את החלטות הראויות בהתאם למדיניות ולסדרי העדיפויות שקבע. מן הראוי, כי הארגון יפיק לקחים ממקרים אלו ויגבש נהלים ברורים בנושא.

12.4.5. בפברואר 2005 מסר הארגון למשרד מבקר המדינה בתגובה לממצאי הביקורת, כי הוא לוקח לתשומת לבו את הערת משרד מבקר המדינה בנושא זה, וידאג לאשר מראש ובמסגרת הסמכויות, תנאי העסקה ייחודיים לעובדים, במידה שיהיו.

12.5. עוזר יו"ר הארגון:

12.5.1. ליו"ר העמותה מונה עוד בשנת 2000 עוזר בשם מר שמואל בר דוד; הגדרת תפקידיו פורטה בדוח רו"ח אייזק עמוד 10.

12.5.2. יצויין כי עוד בדוח המבקר הפנימי משנת 2002 מציין המבקר כי מדובר "במשרה שנוצרה וצמחה יש מאין ואשר תפקידו לא הוגדר מחדש בשל הנסיבות, ולא הותאם למצב החדש שכן לא נבחן, נבנה והותאם כל מבנה ארגוני מחדש, המתאים לתמורות שנבעו מתוצאות הבחירות ומחילופי השלטון בהנהגת הארגון", עוד מציין המבקר כי "שינויים אלה לא לוו בשום רפורמה ארגונית מתאימה, שכן המשרות הותאמו לנושאי המשרה ולא להפך כמתבקש, וממילא הביאו לניפוח המנגנון, כרוכה בהוצאה מצטברת של מאות אלפי ₪ בשנת עבודה".

12.5.3. המבקר הפנימי הציע כבר בדוח זה (ראה בדוח תחת מרכז הארגון) לבחון את מצבת כוח האדם במטה למול הצרכים, למיין את המשרות מחדש לאחד ולמזג תפקידים תוך שימוש בהגיון.

12.5.4. עלות שכרו של מר בר דוד הנכבד נקבע ל-427,050 ₪ בשנת 2003, עלות שכר השווה למזכיר מחוז (ראה בדוחות הכספיים).

12.5.5. יצויין כי בעמוד 26 לדוח רו"ח אייזק נמסר כי שכר הבכירים בארגון עומד על 20% מסך כלל המשכורות בארגון. יוזכר כי מדובר בסביבות 20 בכירים למול מעל 300 עובדי הארגון בכלל.

12.5.6. על פי החוק והתקנון בידי הועד הארצי לקבוע את שכר הבכירים.

12.5.7. מציין רו"ח אייזק כי על פי החלטת הועד הארצי של הארגון עלות משכורתו של עוזר יו"ר הארגון לא תעלה על סך 70% ממשכורתו של מזכיר מחוז (כיום יו"ר מחוז), אחוז השונה מהאחוז המשולם לו בפועל.

12.5.8. המשמעות היא חריגה ממנהל תקין תוך סטייה בוטה מהחלטות הועד המנהל, ותוך אי כיסוי חוקי להוצאת כספי העמותה.

12.5.9. המשמעות הנוספת היא כי על מקבל הכספים להשיבם במלואם לאלתר לקופת הארגון.

12.6. אי סדרים מנהליים ומהותיים:

12.6.1. מבקר המדינה בדו"ח 56א' משנת 2005 עומד על שורה ארוכה של אי סדרים מנהלים, ואי סדרים מהותיים בקבלת החלטות של וועדת הכספים ובדרך ניהול כספי העמותה כדלקמן:

12.6.1.1. חלק החלטות נתקבלו, ללא מנין חוקי כנדרש בנושאים מרכזים;

12.6.1.2. אין כלל תוכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות.

12.6.1.3. חוסר פיקוח תקציבי תקין אשר גורם וגרם למחדל ניהול כספי העמותה וריקון מתוכן של כל מערכת הפיקוח

והמוסדות הנבחרים של הארגון (שים לב כי הערות אלה מראות במפורש כי לא נעשה דבר לתקן את ההערות של מבקר הפנים בדו"ח 2001-2000) כדבריו של מבקר המדינה.

12.6.2. המבקר כותב: כי בביקורת נמצאו מקרים רבים, **שמוסדות הארגון הוציאו כספים מעבר לתקציב המאושר**, אף בסכומים של מיליוני ש"ח ובחריגה של עשרות ומאות אחוזים מהתקציב המאושר. חריגות תקציביות אלו הובאו בפני ועדת הכספים והוועד הארצי לאישור בדיעבד, עד כדי חצי שנה לאחר שהסתיימה שנת הכספים הרלוונטית.

12.6.3. משרד מבקר המדינה מעיר, כי חריגה מתקציב מאושר והמשך הוצאת הכספים ללא בסיס תקציבי, ואישור חריגות תקציביות כחצי שנה לאחר סיומה של שנת הכספים הרלוונטית, הינם בניגוד לכללי מינהל תקין. יתר על כן, הבאת פרויקטים בחריגה תקציבית לאישור בדיעבד של הגורמים המוסמכים מעקרת את מתן האישור ממהותו כאמצעי לפיקוח ובקרה על הפעולות הכספיות בארגון. "

12.6.4. עוד כותב המבקר: כי בביקורת עלה, כי במספר מקרים שילם הארגון באישור הוועד הארצי **משמרות ותוספות שכר בדיעבד לעובדים אשר ביצעו עבודה מסוימת או פרויקט מיוחד** החורג מהגדרות תפקידם, בלא שתנאי ההעסקה החריגה תוכננו וסוכמו מראש על ידי הנהלת הארגון ואושרו על ידי הוועד הארצי. במקרים מסוימים אישר הוועד הארצי את התשלומים כשנתיים לאחר שהעבודה הסתיימה.

12.6.5. בעניין זה מעיר משרד מבקר המדינה, כי תשלום רטרואקטיבי של תוספות שכר לאחר שעובדים ביצעו מטלות, בלא שהנושא נקבע ואושר מראש בצורה מסודרת, הינו בניגוד לכללי מינהל תקין. יתר על כן, פעולות מסוג זה פוגמות ביכולת הגורמים המוסמכים לפקח ולבקר בצורה אפקטיבית את פעילות הארגון. אי-קבלת אישור מהגורם המוסמך במועד לצורך מתן תוספות השכר, והבאת העניין בפני הוועד הארצי רק בדיעבד, מעמיד את הוועד הארצי בפני עובדות מוגמרות ומונע ממנו לקבל טרם מעשה את ההחלטות הראויות בהתאם למדיניות ולסדרי העדיפויות שקבע. מן הראוי, כי הארגון יפיק לקחים ממקרים אלו ויגבש נהלים ברורים בנושא.

12.6.6. יצויין כי גם רו"ח אייזק בדוח מציין כי דווח לו (ראה עמוד 26) על ידי הארגון כי **העובדים הבכירים עובדים במשרות אמון ועל כן אינם מקבלים שכר נוסף בגין עבודה בשעות נוספות**; בפועל מתברר כי י ההעסקה נחתמו ע"י המנכ"ל בלבד, חלקם של העובדים הבכירים זכאיים להחזרי ביטוחים (חובה ומקיף), וחלקם אף זכאים לפיצויי פיטורים בשיעור 150% מהשיעור הקבוע בחוק.

12.6.7. בפברואר 2005 מסר הארגון למשרד מבקר המדינה בתגובה לממצאי הביקורת, כי הוא לוקח לתשומת לבו את הערת משרד מבקר המדינה בנושא זה, וידאג לאשר מראש ובמסגרת הסמכויות, תנאי העסקה ייחודיים לעובדים, במידה שיהיו.

12.7. 16 רכבי ליסינג לבכירי הארגון:

12.7.1. כותב רו"ח אייזק בדוח שהגיש לרשם העמותות, כי עובדים מסוימים מקבלים מימון הארגון לתשלום דמי ביטוח רכב, וכך

נוצרת כפילות תשלומים, הואיל ועובדים אלה הינם זכאי רכב רפואי של משהב"ט המקבלים כיסוי לתשלום ביטוח ממהב"ט; הארגון הודיע כי נוהג זה יבוטל (עמוד 26 לדוח רו"ח אייזק), ובכך הודה הארגון כי מדובר בנוהל שאינו תקין.

12.7.2. כותב מבקר המדינה בדוח 56א' כי באוקטובר 2004 דן הוועד הארצי בעניין זה ובקבלת 16 עובדים הוצאות לנסיעות וביטוח רכב ורישוי בעלות של 4,500 ₪ לעובד לחודש. יו"ר הוועד הארצי בסיכום הדיון הפנה תשומת לב הנהלת הארגון לבדיקת כל הנושא. לא מוזכר בדיון כלל כי מדובר בקבלת תשלומי כפל (ראה דוח רו"ח אייזק בעמוד 26).

12.7.3. ביום 10/11/2004 דן הוועד הארצי בעניין הרכב והחליט לאשר ל-16 בכירים בארגון רכב בליסינג תפעולי; הרכב שנקבע הינו רכב מנהלים מסוג מזדה 6 לבכירים, ומזדה 3 לשלושה עובדים נוספים.

12.7.4. בבדיקת הנימוקים כבדי המשקל להחלטה זו, אומר נציג משרד רו"ח של הארגון, רו"ח נועם הדר כי המעבר לליסינג תפעולי לא ישנה מהותית את תמונת עלויות אחזקת הרכב. השיקול העיקרי הוא לדברי רוה"ח, **כי הוצאות הרכב לא יופיעו בתקציב ובדוחות כעלויות שכר אלא כעלויות אחזקת רכב**. היו הסתייגויות כולל חשש מפגיעה בתדמית (ובצדק שהרי נראה שמדובר בהסטת ביקורת חוקית – ע.ל.), קרי ששם יבינו כי מדובר ב"מעקף". אך אושר העניין על ידי הוועד הארצי, ומר מטלון היו"ר מציין **כי מדובר בעניין ערכי**.

12.7.5. נהיר כי "עניין ערכי" זה של מתן כפל תשלומים לזכאי רכב רפואי הממומנים מצד אחד על ידי משרד הביטחון כולל ביטוח ורישוי, ומצד שני על ידי ארגון נכי צה"ל, בעלות רכב, ביטוח, רישוי ואחזקת דלק, הוסתר מן הנכים והתגלה רק בעקיפין, שהרי מדובר ב"עמדה מוסרית" שיש להגן עליה. בשולי הדברים ראוי לציין כי ליסינג תפעולי כורך בתוכו את עלות רכישת הרכב בטריק חשבונאי חוקי, שלאחריו ניתן לקבל את הרכב לבעלות בעלות שולית.

12.8. העברת 100,000 ₪ לנגישות ישראל:

12.8.1. בדוח 51-44ב' ביחס לתמיכה בעמותות, שקיפות, ומעקב אחרי החלטות ממשלה, ובהחלטת ממשלה תמ/15 מתאריך 18/7/2001. על פי הנוהל: בהמשך להחלטה מספר **4418(בק/128)** מיום 15.10.1998, משרדי הממשלה לא ירכשו שירותים מעמותות, בין במכרז ובין שלא במכרז, אלא אם בידי העמותה תעודת "אישור ניהול תקין" מאת רשם העמותות, המעידה כי העמותה מקיימת את דרישות חוק העמותות בכל הנוגע לאופן ניהולה התקין..

12.8.2. כמו כן ניתנה הודעת נציג החשב הכללי במשרד האוצר לפי נוהל זה, כי חל איסור על עמותה המקבלת תמיכה מכספי המדינה להעביר כספים לעמותה אחרת.

12.8.3. על פי דוח רו"ח אייזק ארגון נכי צה"ל (עמוד 20) באישור הועדות המוסמכות של הארגון הועברו על עמותת נגישות ישראל מספר זיהוי 100,000 580341204 ₪ כספי העמותה.

12.8.4. העמותה צירפה פרוטוקול של הועדה הארצי ובו הוחלט כי הארגון ישקול לסייע לעמותת נגישות ישראל. כמו כן הוגש לרו"ח איזק תקציב מאושר ובו ניתן ביטוי לסכום זה.

12.8.5. רו"ח איזק מציין כי העברת הכספים נעשתה בניגוד לנוהל משרד האוצר לעיל; שתי נקודות חשובות בהקשר זה – הראשונה – העברת הכספים בוצעה ללא אישור הועד הארצי (לשקול אין משמעותו לאשר), השנייה – ההעברה בוצעה בניגוד לחוק ותוך הפרת המנהל התקין. נהיר כי לכך משמעות אישית חמורה לחותם/מים על ביצוע העברת הכספים שלא כדין.

12.8.6. יש לציין כי מבקר הפנימי קבע בדוח 2001-2002 כי על עמותת נגישות ישראל להשיב הכספים; כמובן שדבר לא נעשה תוך התעלמות מהמלצת מבקר הפנים.

12.9. ניהול ועבודה עם ספקים:

12.9.1. רו"ח איזק מציין כי בארגון ישנה ועדת מכרזים כללית בה חברים המנכ"ל, גזבר הארגון, מנכ"ל אגף כספים, ואחראי לוגיסטיקה, שעליה לדון בכל העברת כספים לספקים העולה על 20,000 ₪ (ראה עמוד 12 לדוח). ועדה דומה קיימת בכל בית לוחם.

12.9.2. מבדיקת רו"ח איזק העמותה התקשרה עם שילה יאיר מיפוי ומדידות; שילה יאיר הינו חתנו של מורשה חתימה וחבר הועדה הארצי אדגר עמית בסך כולל של 46,800 ₪. העמותה הסתפקה בשתי הצעות מחיר בניגוד לנוהל. יצויין כי רו"ח איזק קובע כי תשובת העמותה בעניין זה (דחיפות העבודה), אינה מקובלת עליו במיוחד שמדובר בקרוב משפחה של חבר ועד ארצי (ומורשה חתימה – ע.י.).

12.9.3. נהיר כי גם כאן הופר הנוהל התקין.

12.9.4. מבקר המדינה מציין לעניין זה בדוח 56א', כי "מרבית ההתקשרויות שעורך הארגון עם ספקים לצורך רכש סחורות או שירותים נעשה ללא קבלת הצעות מחיר וללא קיום הליך תחרותי, גם בהתקשרויות שלפי סוגן היקפן ומשכן מחייבות הנורמות בשירות הציבורי קיום הליך של מכרז".

12.9.5. וראה הערה מפורשת כי לאור אופיו הציבורי של הארגון, חלה עליו לדעת המבקר חובה לפעול להתקשרויות יעילות, תוך עמידה בעקרונות חוק חובת מכרזים, ובפרט עיקרון השוויון כפי שנקבעו בחוק ובפסיקה (עמוד 278).

12.10. בית קיי בנהרייה:

12.10.1. בית קיי הינו דוגמא מובהקת לכישלון ניהולי ותפעולי של ראשי העמותה והוועד המנהל, כישלון הנמשך שנים ועלה לארגון מיליוני שקלים לשנה.

12.10.2. הבית הוקם בשנת 1957 והוא בבעלות קרן נכי צה"ל. בבית מועסקים כ-15 עובדים קבועים ועוד כ-50-40 עובדים עונתיים. הוא מתפרס על 40 דונם וכולל 99 חדרי אירוח, המכילים בין 200-350 מיטות (בהתאם לסידור החדרים). בשנת 1996 שופצו 34 חדרים, אך יתר

החדרים לא עברו שיפוץ שנים. פרוטוקול ועדת הכספים משנת 200 מעלה כי ייעודו של הבית כבית הבראה לנכי צה"ל אינו מתקיים עוד, מאחר ומרבית הלינות אינן של נכי צה"ל. רמת התפוסה של הבית נמצאת בירידה מתמדת, 65% תפוסה בשנת 2003 ו-45% תפוסה בלבד בשנת 2004.

12.10.3. על פי הנתונים בית קיי הפסיד כבר בשנת 1991 (לפני כארבע עשרה שנה) 185,000 ₪. ההפסד לשנה רק תפח עם השנים והגיע לכדי 2,225,000 ₪ בשנה.

12.10.4. מבקר הפנים העלה נושא זה בצורה מפורשת בדוח מבקר הפנים מהשנים 2001-2002.

12.10.5. כותב לעניין בית קיי מבקר המדינה כי המשך תפעולו של בית קיי שבנהרייה נתקבל בבעיות תפעוליות ארגוניות ומשפטיות וכרוך בהפסדים כספיים.

12.10.6. כבר בשנת 1999 עלתה בישיבות הנהלת בית קיי סוגיית הגירעון התקציבי. ממסמכים של מנהל הבית משנת 2000 עולה כי הבית נצא בבעיות תפעוליות, ארגוניות ומשפטיות קשות. בנובמבר 2000 הוקמה ועדת היגוי. הועדה נקבו מספר מועדים להגשת המלצות, אך אלה לא נשאו פרי.

12.10.7. ועדת ההיגוי לא התכנסה מאז שנת 2002, ולא השיגה את המטרות שנקבעו לה. מבקר המדינה מעיר לעניין זה כי טיפולו שדל הארגון בבית קיי היה לקוי משך שנים, אל אף שהבעיה עלתה בפני הועדה הארצי ויו"ר הארגון כבר בשנות ה-90, הם נמנעו מלגבש מדיניות בנוגע להמשך הטיפול בבית קיי. במצב זה בית קיי ממשיך להיות נטל על צוואר הארגון.

12.10.8. תגובת הארגון הייתה כי בפברואר 2005 חותם הארגון על הסכם עם מנהל מקרקעי ישראל על המשך החכירה במקום, ולאחר החתימה ייערכו דיונים על עתידו של בית קיי.

12.10.9. עניין זה נבדק גם על ידי מבקר רשם העמותות (עמוד 30 לדוח), והוא קובע כי בית קיי מהווה נטל כלכלי כבד על הארגון.

12.10.10. נהיר כי הזנחה זו שעולה לארגון נכי צה"ל מעל 2.2 מיליון ₪ לשנה היא חמורה ביותר, ויש בה פגיעה בכללי הניהול התקין.

12.11. דיווח חסר בדוחות הכספיים:

12.11.1. יצויין כי בדוחות הכספים לא צוינו כלי שייט אשר הארגון מחזיק במרינה בהרצלייה שעלותם משמעותית.

12.11.2. כן לא צוינה סירת "ספיד-בואט" של הארגון המושאלת לצופי הים.

12.11.3. מדובר בנכסים בעלי שווי משמעותי.

13. כוח אדם

13.1. כותב מבקר המדינה כי: המבנה הארגוני של הארגון נקבע לפני שנים רבות, אין בו הגדרות תפקיד של מספר בעלי תפקידים בכירים בארגון, והוא אינו כולל תפקיד של אחראי לטיפול במשאבי אנוש (ראה בהמשך).

13.2. עניין זה עלה כפי שניתן לראות לעיל בדוח המבקר הפנימי 2002 בהרחבה ולא זכה לכל שינוי למרות המלצותיו המפורטות.

13.3. **בפברואר 2003 הגיש המנכ"ל דאז ליו"ר הארגון הצעה מפורטת לשינוי המבנה הארגוני של הארגון ולהגדרת התפקידים והסמכויות של בעלי התפקידים הבכירים, על מנת לייעל את העבודה ולמנוע בזבוז משאבים.** במרס 2003 החליט הוועד הארצי, כי המנכ"ל יכין מסמך מתוקן בהתייעצות עם גורמים נוספים, וההצעה המתוקנת תובא לאישור הוועד הארצי באפריל 2003. **משרד מבקר המדינה מעיר, כי עד למועד סיום הביקורת, דצמבר 2004, לא הוכנה הצעה חדשה למבנה ארגוני הכוללת הגדרות תפקידים למטה הארגון.**

13.4. בפברואר 2005 מסר הארגון למשרד מבקר המדינה בתגובה לממצאי הביקורת, כי לאור הגדלת פעילות הארגון, יעודכן ויוגדר מחדש מבנה ארגוני ההולם את צורכי הארגון. יצוין כי עניין זה עלה בדוח מבקר הפנים כבר בדוח 2001-2002 ולא זכה לכל לטיפול.

13.5. כותב מבקר המדינה כי: העובדים הקבועים בארגון מועסקים על פי טבלת דרגות שכר שהוכנה בארגון, ואשר קובעת מתח דרגות לכל משרה. טבלת השכר מבוססת על טבלת השכר לדירוג האחיד, המקובלת בשירות הציבורי, בתוספת הנעה בין 15%-40%.

13.6. בביקורת נמצא, כי במקרים רבים העניק הארגון לעובדים דרגות, החורגות ממתח הדרגות על פי הטבלה שהוא עצמו קבע. לדוגמה, על פי נתוני הארגון מספטמבר 2004, מבין 41 עובדים בבית הלוחם בת"א נמצאו **16 עובדים (39%), אשר דרגתם חורגת, בשיעורים שנעו עד שתי דרגות, ממתח הדרגות שנקבע למשרתם.**

13.7. כותב מבקר המדינה כי: תחום הטיפול במשאבי האנוש התפתח בשנים האחרונות, במיוחד בארגונים שמעסיקים מאות עובדים, ובכלל זאת בארגונים ציבוריים, שבהם קיים צורך בטיפול מקצועי בנושא, ואף נהוג להעסיק עובד שמומחיותו בניהול משאבי האנוש של הארגון.

13.8. בנוסף לליקויים שתוארו לעיל בתחום ניהול משאבי האנוש, נמצא, כי הארגון, אשר מעסיק כ-370 עובדים, הטיל על מנכ"ל הארגון לשמש כמנהל משאבי האנוש בנוסף על תפקידו, ולא הוגדרה משרה נפרדת לטיפול בתחום זה. זאת, בלי שהארגון בחן את השפעת עיסוקו בנושאי משאבי אנוש על פעולותיו השוטפות כמנכ"ל.

13.9. באוקטובר 2004 מסר מנכ"ל הארגון לצוות הביקורת, כי הטיפול בנושא משאבי אנוש הוטל עליו בנוסף על תפקידו, **אף על פי שאין לו כל הכשרה וניסיון בתחום זה.** המנכ"ל ציין עוד, כי הוא עושה כמיטב יכולתו, אולם לדעתו יש להעסיק עובד, שיהיה ממונה על תחום זה.

13.10. בפברואר 2005 מסר הארגון למשרד מבקר המדינה בתגובה לממצאי הביקורת, כי הצורך באיוש משרה נפרדת לטיפול במשאבי אנוש ייבחן במסגרת הגדרת המבנה הארגוני.

13.11. כותב מבקר המדינה כי: במועד סיום הביקורת החזיק הארגון בהשקעות כספיות בסכום של כ-130 מיליון ש"ח, מתוכם כ-70 מיליון ש"ח באמצעות תיקי השקעות המנוהלים בידי חברות לניהול השקעות, וכ-60 מיליון ש"ח מנוהלים על ידי הארגון בהשקעות סולידיות ובהשקעות ארוכות טווח.

13.12. ועדת השקעות היא ועדת משנה של ועדת הכספים בארגון, ותפקידה לקבוע את מדיניות ההשקעות הכספיות של הארגון ולפקח על ביצועה על ידי אגף הכספים ועל ידי חברות השקעה חיצוניות. במרס 2004 מינה הוועד הארצי יו"ר לוועדת השקעות (להלן - יו"ר הוועדה) וקבע את השכר שישולם לו לכל ישיבה. בישיבה זו החליט הוועד הארצי להעביר כ-18 מיליון ש"ח מכספי ההשקעות של הארגון לניהולו של יו"ר הוועדה החדש.

13.13. יש לציין, כי יו"ר הוועדה שימש במהלך שנות התשעים כסמנכ"ל של חברה א', שמנהלת חלק מתיקי ההשקעות של הארגון. עובר למועד מינויו כיו"ר ועדת ההשקעות במרס 2004, המשיך יו"ר הוועדה לעבוד כ"פרילאנסר" בחברה זאת.

13.14. משרד מבקר המדינה מעיר בעניין זה, כלהלן: מן האמור לעיל עולה חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידו כיו"ר ועדת ההשקעות לבין עבודתו באחת מהחברות שמנהלות תיקי השקעות עבור הארגון, בהתאם למדיניות של ועדת ההשקעות.

13.15. כמו כן, החלטת הארגון להטיל על יו"ר הוועדה לנהל בפועל תיק השקעות של הארגון, במקביל לתפקידו כיו"ר ועדת השקעות של הארגון, עלולה לפגום ביכולתה של הוועדה לפקח ולבקר את ביצוע מדיניותה. יתרה מזאת, במצב זה קיים חשש לניגוד עניינים בין תפקידו כיו"ר ועדת ההשקעות, הקובעת את מדיניות ההשקעות ומפקחת על ביצועה, לבין תפקידו כמנהל תיק ההשקעות, שאמור להוציא אל הפועל מדיניות זו. מן הראוי, שהארגון יפעל ליצור חיץ ברור בין מי שמכהן בתפקיד כלשהו בניהול השקעות הארגון, לבין ועדת ההשקעות, הקובעת את מדיניות ההשקעות ומפקחת על ביצועה.

13.16. בפברואר 2005 מסר הארגון למשרד מבקר המדינה בתגובה לממצאי הביקורת, כי הערת הביקורת בעניין יו"ר ועדת ההשקעות מקובלת על הארגון. עוד נמסר, כי בינואר 2005 החליטה ועדת ההשקעות להעביר את תיק ההשקעות שבניהולו הישיר של יו"ר הוועדה לניהולן של חברות השקעה אחרות, והחלטה זאת אושרה על ידי הוועד הארצי.

13.17. בעניין זה העיר משרד מבקר המדינה עוד, כי העובדה שיו"ר הוועדה עדיין מועסק על ידי אחת החברות שמנהלת תיקי השקעות עבור הארגון, מצביעה על כך שעדיין קיים פוטנציאל לניגוד עניינים בין מילוי תפקידו כיו"ר הוועדה לבין עבודתו בחברה זאת.

14. הייעוץ המשפטי:

14.1. חומר רקע חשוב לעניין זה - עיין בדוח מבקר המדינה משנת 1992, שנה לאחר כניסת משרד יוסי לוי לטיפול בארגון נכי צה"ל. כן ראה לעניין זה את דו"ח מבקר המדינה 56א' באותו עניין. עלות שכר משרד לוי 52,000 ₪ לחודש. **יש לשים לב לביקורת הקשה ביחס לעלות הריטיינר בשווי המשולם על ידי גופים בהיקף של חברת חשמל לישראל.** כמו כן חשוב לשים לב כי כבר בשיבת הוועד הארצי מינואר 2002 הודיע היו"ר כי הוועד הארצי מינה ועדה לעניין טיפול בנושא הייעוץ המשפטי. **נהיר כי ועדה כזו לא קמה.**

14.2. בבדיקה נראה כי ארגון נכי צה"ל מסר לכאורה דיווח לא מלא למבקר המדינה בנושא הייעוץ המשפטי. בתגובת הארגון לדוח המבקר אין כל מענה לביקורת חמורה זו של מבקר המדינה. אם נבחן נגלה כי ארגון נכי צה"ל לא מסר לכאורה למבקר מידע מהותי ביחס לעלויות יעוץ משפטי אשר שולמו למשרדי עורכי דין אחרים.

14.3. בג"צ הועדות הרפואיות:

14.3.1. ארגון נכי צה"ל שילם 150,000 בשנה, בנוסף לעלותו היקרה ביותר של משרד לוי, לעו"ד בנימין אלוני כיועץ מיוחד לנושא הוועדות רפואיות. מדוע שילם ארגון נכי צה"ל ליועץ מיוחד זה, ולא משרד עורכי הדין שנשכר לעבודה במסגרת ריטיינר.

14.4. בית הלוחם חיפה:

14.4.1. בישיבת הוועד הארצי מיום 20/7/05 (עמוד 4) שאל חבר הוועד הארצי מר אלי אונגר מה היא אותה הוצאה חריגה בהוצאות הנהלה לעניין בית הלוחם חיפה. השיב לו קובי כספי מנכ"ל הארגון, כי מדובר בשכר טרחה ששולם לחברה שעסקה בנושא החזר ארנונה. כן צויין כי החיסכון בארנונה הגיע לכדי 700,000 ש"ח. המבקר מונה "לבדוק את העניין".

14.4.2. לאור דוח תמוה זה נבדקו הדוחות הכספיים של ארגון נכי צה"ל ושל בית הלוחם חיפה 2004. ומתברר כי המדובר לא "בחברה" אלא בטיפול משפטי של משרד עורכי דין למול עיריית חיפה אשר עלה לארגון 274,000 ₪. ראה עמוד 13 לדוח שנתי 2004 של בית הלוחם חיפה. וראה דוח ארגון הכללי בעמוד 14.

14.4.3. מברור קצר ומהיר התברר חיש מהר כי אותו טיפול משפטי נעשה על ידי משרד עורכי דין חיצוני, משרד ערכי הדין רונית פלג, דוד שמענוב. כן ניתן לראות את פסק הדין של בית המשפט העליון המצורף. יודגש מדובר על טיפול נוסף שבוצע שלא על ידי משרד עורכי הדין לוי של הארגון.

14.4.4. לא ברור מדוע היה צורך בתשלום נוסף, שהרי מדובר על עניין אזרחי פשוט; מדוע שלם ארגון נכי צה"ל ישירות את אותו שכר טרחה אדיר למשרד עורכי הדין החיצוני. ראה גם מאמר מעיתון גלובס לעניין זה. האם המנכ"ל ויושב ראש הארגון לא ידעו למי שולם שכר זה ולמה הכיצד התחמקו מלתת תשובה לוועד הארצי.

14.5. פרשת סימני המסחר:

14.5.1. בדיון ועד ארצי מיום 1.9.04 (עמוד 10), ישנה מערכת משפטים מוזרה: "הובהר כי שכ"ט בגין הטיפול בנושא לא שולם למשרד יוסי לוי, אשר טיפולו בעניין בוצע במסגרת הריטיינר, אלא למשרד עורכי הדין ריינולד כהן אשר טיפל בנושא". נהיר אם כך כי הטיפול נעשה ע"י משרד ריינולד כהן.

15. בהתייחס לדוח מבקר הארגון ביחס לתפקודו של מחוז תל-אביב:

15.1. לסעיף "כללי":

15.1.1. בסעיף 3 מצויין כי למחוז שלוחה ברמלה-לוד ובנתניה, ושמונה נקודות "מידע" בפריפריה (חולון, בת-ים, קרית אונו, שוהם, פתח-תקווה, ראש העין, הוד השרום, כפר סבא).

15.1.2. בדו"ח הביקורת מצויין כי רוב ראשי "נקודות מידע" אלה והשלוחה ברמלה-לוד הינם חברי מועצה – כעולה מעובדה זו נהיר כי המינוי התבסס על קשר פוליטי, ללא התייחסות ליכולת ניהולית, מיומנות

והכשרה במסירת מידע לאוכלוסייה הזקוקה למידע משפטי ומדיקולגאלי בפניותיה.

15.1.3. לא צויין מה מהות אותה "מידע" הנמסר לחברי הארגון, באילה היקפים מדובר, מהי כמות המטופלים וכיו"צ מידע מחוייב; כן לא נמסר מידע מהי הפעילות המפורטת התנהלת באותן נקודות מידע, מה עלות נקודות מידע אלה, מהוא תקציבם ועל פי אלה אמות מידע מחולק התקציב.

15.1.4. עניין זה חמור במיוחד לאור העובדה שמדובר בכספי ציבור של חברי הארגון ובגוף מבוקר על ידי מבקר המדינה, ואשר עומד לפני הכרזה כגוף ציבורי הכפוף לחוק חופש המידע.

15.1.5. נתונים אלה חייבים להימסר ולעמוד לביקורת ציבורית ראויה.

15.2. תקציב המחוז:

15.2.1. כמצוין בסעיף 7 לדו"ח תקציב המחוזי הינו 2,198 מיליון ש"ח, בדו"ח לא מצויין על פי אילו אמות מידה מחולקת תקציב זה.

15.2.2. כמצויין בסעיף 28 עמוד 19 כי ישנה חריגה של 97,000 ש"ח בתקציב המחוז, בסעיפים של כיבוד ואירוח.

15.2.3. לא צויינו הקריטריונים להוצאות אלה ומה הפקוח המתבצע עליהן.

15.2.4. עניין זה חמור כי מדובר על כספי ציבור.

15.2.5. תגובת המבוקר בלתי רצינית ואינה מתייחסת לחריגה ולשאלות כבודות של טוהר מידות.

15.3. לעיקרי הממצאים:

15.4. לסעיף 3:

15.4.1. כעולה מתקנון הארגון יש לפטר לאלתר חבר שלא הופיע לשלוש ישיבות (ראה סעיף 10ה'1 לתקנון הארגון).

15.4.2. החבר שאול אדם לא הופיע לכל ישיבות המועצה.

15.4.3. על ראש המועצה לפעול מיידית לפיטוריו של חבר זה.

15.4.4. להערה זו לא הגיב המבוקר כלל.

15.5. לסעיף 4:

15.5.1. מתברר כי ועד המחוז מתנהל בניגוד לתקנון, ויושב במושב יתר.

15.5.2. תגובת הגוף המבוקר אינה רלוונטית ומתעלמת מלשון התקנון.

15.5.3. עניין זה חייב להיות מתוקן לאלתר.

15.6. לסעיף 5:

15.6.1. לא פורט מיהם חברי הוועדה ומה הכשרתם בעניין הנדון.

15.6.2. ועדת משפט חברים, פועלת בניגוד לנוהל ואינה רושמת פרוטוקול.

15.6.3. הועדה פועלת בעצלתיים תוך עינוי דין לחברים המחכים לדיון בעניינם, וזאת בדרך כלל כאשר החבר נמצא בהשעייה בהמתנה לטיפול בעניינו.

15.6.4. חמורה שבעתיים התנהלות ועדה שאמורה לשמש כטריבונול מנהלי וגוף מעין שיפוטי.

15.6.5. תגובת המבוקר אינה עניינית וסתמית.

15.7. לסעיף 6:

15.7.1. ועדת מלגות, היא ועדה המחלקת כ-500,000 ₪ לשנה.

15.7.2. אלו כספי ציבור המשולמים מתוך כפסי החברים.

15.7.3. הועדה לא התכנסה מעולם.

15.7.4. לא נערכה עבודת הכנה מוקדמת, לא נערכו דיונים מוקדמים, לא נקבעו נוהלים ודרכי עבודה.

15.7.5. הקריטריונים לחלוקת הכספים לא ברורים, לא ברור מי אלה 129 החברים שקיבלו מלגות, האם יש קשר פוליטי לקבלת המלגות, או קשר של קירבה כלשהי להנהגת המחוז או הארגון.

15.7.6. "רשימת המומלצים" הודפסה רק לפני ועדת המלגות הארצית והחברים באו בלתי מוכנים ומתואמים.

15.7.7. אופן אישור המלגות היה אקראי ובלתי סדיר.

15.7.8. תגובת המבוקר בלתי רצינית ואינה עונה לתמיהות קשות אלה!!

15.7.9. העניין חמור ומחייב חקירה מעמיקה.

15.8. לסעיף 7:

15.8.1. ועדת משלחות חו"ל.

15.8.2. לא בוצע רענון בין חברי הוועדה ואותם חברים מכהנים בתפקידים שנים, עניין תמוה וחמור, באשר תפקיד זה עלול להביא להשחתת המידות ונוהלי העבודה.

15.8.3. לא פורסמו פרוטוקולים מסודרים ונהלי ישיבה והחלטה.

15.8.4. רק שלישי מהיוצאים לחו"ל הינם נכים חדשים!

15.8.5. תגובת המבוקר טכנית ואינה מתמודדת עם הבעייתיות הקשה בתפקוד הוועדה.

15.9. לסעיף 8:

15.9.1. ועדת "קשר לחבר".

15.9.2. ועדה זו אינה קשורה לחבר באשר לא התכנסה כלל בשנת 2004.

15.9.3. לא ברור מיהם חברי הוועדה.

15.9.4. לא ברור תקצוב, ולאור דוח ביקורת קשה זה נהיר כי הקשר לחבר אינו עומד בראש מעייניהם של חבריה.

15.10. לסעיף 9:

15.10.1. ועדת הלוואות.

15.10.2. אי הסדרים בוועדה חשובה זו חמורים ומחייבים חקירה מעמיקה וביקורת עומק של כל הנתונים במיוחד בהתחשב בסכומי העתק מכספי ציבור בהם מדובר ועיסוק הוועדה ב"דיני נפשות" כפי שמצויין בפרוטוקול ישיבת מועצת המחוז.

15.10.3. במרבית הישיבות לקח חלק רק יו"ר הוועדה. אין זה ראוי כי אישור הלוואות במיליוני שקלים מכסף ציבורי יאושר על ידי אדם אחד, כוח זה בידיו של אדם אחד פגום מבחינה ציבורית וחמור מאין כמוהו.

15.10.4. לא ברור מהם הקריטריונים לאישור הלוואה, ואילו בדיקות נערכות לפני אישור הלוואות אלה.

15.10.5. חברי הוועדה הוזמנו ולא באו – משמעות נתון זה היא כי יש לפטרם ולמנות אחרים רציניים יותר.

15.10.6. פעילות המחוז בנדון אינה שיטתית, חסרה בקרה פנימית, העבודה היא לקויה וטפסים נדחים למועד אחר בשל עיכוב בטיפול.

15.10.7. לוועדה מובאים טפסים חתומים מראש עוד לפני אישור הלוואה, עניין המעיד על אופן פעולה של חותמת גומי, או על "סגירה מראש".

15.10.8. הטפסים אינם מוקלדים בצורה שיטתית ויש פיגור רב בבירור ובדיקת הלוואות המאושרות.

15.10.9. חמור מכך, בשנת 2004 אושרו 1,426 הלוואות בסכום כולל של כמעט 10,000,000 ₪! אולם בבדיקה ממוחשבת רשומות רק 743 הלוואות בסכום של 5,200,00 ₪, כלומר, הלוואות בשיעור של כ- 4,7000,000 ₪ אינם רשומות כלל!!

15.10.10. תגובת המבוקר אינה רלוונטית ומתייחסת לפער נתונים בהקלדה, נהיר כי מדובר בניהול לקוי ואי סדרים חמורים ביותר. עוד גם לפני תגובת המבוקר העוסקת באישור של 1,130 הלוואות, גם לאחר לתגובה זו מדובר על פער בלתי אפשרי של כ-300 הלוואות שאין תיעוד לגביהן.

15.10.11. הדבר העלה חשש כבד לאי סדרים והתנהלות בלתי ראויה בכספי ציבור.

15.11. סעיפים 10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24:

15.11.1. הסעיפים עוסקים בשיטות עבודה, חלוקת עבודה והתנהלות של יו"ר המחוז ועובדיו בעבודתם.

15.11.2. התנהלות הנ"ל חסרה דרך עבודה שיטתית, ללא נהלי עבודה מסודרים, תוך הגבה לצרכים מיידיים (כיבוי שרפות), תוך סחבת, ניירת רבה ללא תועלת למטופלים, אי קיום ישיבות צוות באופן ראוי ועבודה כפולה.

15.11.3. כן נמצא כי עוזרת יו"ר המחוז לא פגשה נכים במהלך עבודתה כלל.

15.11.4. יו"ר המחוז סגניתו ועוזרו אינם נפגשים כלל עם נכים בפריפריה (שם רוב הנכים גר).

15.11.5. תגובת המבוקר באשר ל"רענון נהלים" אינה רצינית, באשר לא ניתן לרענן נוהל שאינו קיים.

15.11.6. נהיר כי לאור האמור יש לשקול יכולתם של המפורטים לתפקד בעבודתם זו, ולשקול העברתם מתפקידם ומינוי אחרים.

15.11.7. טיפול מול משהב"ט הינו בלתי רציני, ללא הכנה מתאימה תוך זלזול בעניינם של הנכים, תוך היעדר תיאום, ללא רשימות מעודכנות וחומר רקע, וגרוע מכך תוך הסתמכות עיוורת על נתוני משהב"ט.

15.11.8. עניין זה חמור באשר הארגון אשר אמון על ייצוג אינטרס הנכה, אינה נותן מענה לנכה, אינה תומך בפנייתו כראוי, אינו מנחה אותו באשר לחומר עליו להכין ובכך פוגע בטיפול בעניינו.

15.11.9. כן ניתן לנכים מענה כי יינתן פתרון בעניינו תוך העובדה שפתרון כזה אינו בר ביצוע, והולכת שולל של הנכה.

15.11.10. נהיר כי נכים בלתי מרוצים נוכח טיפול קלוקל זה פנו בטרוניות כנגד הארגון – ובצדק.

15.11.11. מענה המבוקר באשר ל"רענון נהלים" – מענה מוכר וציני אין בו כדי לספק, כן המענה ביחס לתוספת משרה, במיוחד לאור העובדה שסעיף 23 מדבר על תעסוקה "איטלקית" תוך בזבוז זמן וכספי ציבור וחוסר מעש.

15.12. סעיף 24:

15.12.1. לנוכח האמור ברורה תנועת הנכים הדלילה במחוז.

15.12.2. לנוכח היעדר ביקורים בפריפריה נהיר מדוע קיימת במחוז אבטלה מבנית וסמויה.

15.12.3. לא ברור מדוע העובדים אינם עושים בזמנם שימוש ראוי בתמורה למשכורתיהם.

15.13. סעיף 25:

15.13.1. בהמשך לאמור לעיל מתאר כישלון של המערכת לתפקוד ראוי, התמחות בלתי נחוצה, היעדר תיעוד חומר והיעדר שימוש בכלים ניהוליים.

15.14. נהיר מבחינת הממצאים, כי תגובת המבוקר אינה רצינית, ישנו פירוט של פעולות המנוהלות על ידי מזכירת המחוז ללא הגיון, מקצועי או ענייני.

15.15. טענות המבוקר ביחס לכמות "טיפולים" של 10,884 טיפולים אינה יכולה להיות נכונה, הואיל ומדובר על יותר ממחצית הנכים במחוז וקרוב ל-51% טיפול בנכי המחוז, נתון שאינו הגיוני ואפשרי בכל קנה מידה.

15.16. מכתב בעניין נשלח על ידי החתום מטה לפני מספר חודשים ליו"ר ועד המחוז עם דרישה מפורשת להעלות את העניין בישיבת ועד מחוז תל-אביב; עד היום **למרות שעברו מספר חודשים**, לא כונס ועד המחוז, לא בוצע דיון מסודר בעניין ולא גובשו כלל המלצות לטיפול בעניינים החמורים הנזכרים בו, או על הדרך בה יש לטפל בהם.

16. לאור האמור לעיל, נהיר כי התנהלות הארגון הינה כושלת רשלנית, כאוטית ואינה פועלת על פי אמות מידה של מנהל ציבורי תקין; נהיר כי קביעה כי ארגון נכי צה"ל אין מחזיק באישור ניהול תקין תביא לעצירה של תפקוד העמותה, ויש לה השלכות חמורות ביותר על תפקודה ועמידה.

17. לאור האמור לעיל, אני סבור כי על אדוני יו"ר הוועד המנהל, לדאוג לזימון ועידה ארצית שלא מן המניין בהתאם לסעיף 14' לתקנון, לדווח להם על מכתב זה ועל ממצאי הדוחות המצורפים לו, ולבחון האם יש מקום לאור ממצאי הדוחות החמורים בהמשך כהונתו של יו"ר הארגון המכהן ו/או בצעדים הנדרשים לתיקון מיידי של המעוות.

18. יש לפנות מיידית לחברי הוועד המנהל של העמותה (הוועד הארצי), להעביר החומר המצורף לידיהם, על מנת שידונו בדוחות הנזכרים במכתב זה, ויפעלו מיידית לתיקון המעוות, תוך השבת המנהל התקין על פי חובתם בהתאם לסעיף 15 לתקנון העמותה.

19. לאחר העברת החומר, יש לבחון האם מתקיים התנאי של סעיף 15' לגי' לתקנון לכינוס ישיבה של הוועד הארצי שלא מן המניין.

20. אבקשך בכל לשון של בקשה לפעול בדחיפות ונחרצות ככל שיש בסמכותך, כדי להפסיק לאלתר, את הפגיעה הקשה בארגון נכי צה"ל, בנכסי העמותה ובחבריה כתוצאה מהתנהלותה הבלתי תקינה.

בכבוד רב ובב"ח,

עומר יעבץ, עו"ד

העתק:

- אריה סימס, מבקר העמותה.
- כל חברי הוועד הארצי.
- מזכירי המחוזות, ארגון נכי צה"ל.

* כל המידע הנזכר במכתב זה מצורף כחלק בלתי נפרד ממנו.
** כל הדוחות המלאים עם מדגישים נמצאים להורדה לשם נוחות בכתובת האינטרנט
http://www.disable.co.il/info_download.asp?id=3389